

Farklı Paydaşlar Perspektifinden Kentsel Dönüşüm ve Soylulaştırma: Ankara, Yenimahalle Mehmet Akif Ersoy Mahallesi Örneği

Hatice Kayıkcı

 <https://orcid.org/0009-0005-3823-7892> | hkayikci6@gmail.com

AYBÜ Sosyoloji Bölümü Mezunu, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Yahya Aydın

 <https://orcid.org/0000-0001-5082-0187> | yahyaaydin@aybu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Öz

Kentsel dönüşüm projeleri kentlerin atıl bölgelerinin yeniden kullanıma kazandırılması amacıyla uzun yıllardır büyükşehirler başta olmak üzere Türkiye genelinde uygulanmaktadır. Birçok alanı etkileyen neoliberal politikalar Türkiye'deki kentleri ve kentsel dönüşüm politikalarını da etkilemektedir. Bu bağlamda kentsel dönüşüm sürecince eşit faydanın gözetilmediği ve rant kaygısıyla beraber toplumsal ayrısmadan söz etmemiz mümkündür. Bu durumu araştırmak için Ankara Yenimahalle ilçesinde 2010 yılında kentsel dönüşüm uygulanan Mehmet Akif Ersoy Mahallesi incelenmiştir. Bu proje Yenimahalle belediyesi ve özel sektör (YDA inşaat firması) iş birliği içerisinde gerçekleştirilmiştir. Kentsel dönüşüm neticesinde bölgeye inşa edilen YDA Park Avenue Konutları bölgenin sosyal ve ekonomik dinamiklerini derinden etkilemiştir. Bu durum bölge sakinlerinin yaşam standartlarını olumsuz etkilemiştir. Ayrıca bölge halkına tahsis edilen Mehmet Akif Ersoy Konutları'nın birçok hizmetten eksik bırakılması zaten yaşam tarzları değişen bölge halkının yaşam standartlarını yükseltecek herhangi bir katkı sağlama noktasında eksik kalmıştır. Bu araştırma aracılığıyla her iki sitede ikamet eden ve bölgedeki sosyal donatıları kullanan katılımcılarla mülakatlar yapılarak kentsel dönüşümün sosyal ve ekonomik çıktıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma kapsamında nitel (qualitative) araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sürecinde öncelikle yapılan literatür araştırması ile araştırmanın çerçevesi oluşturulmuş ve devamında yarı yapılandırılmış mülakat ile birincil veriler elde edilmiştir. Araştırma sürecinde örneklem seçimi araştırma bölgelerine göre değişiklik göstermiştir. YDA Park Avenue Konutları ve Mehmet Akif Ersoy Konutları'nda kartopu örnekleme yöntemi izlenmiştir. Bu yöntem sayesinde özellikle Mehmet Akif Ersoy Konutları'nda bölge sakinleri arasında bulunan eski gecekondü sahiplerine ulaşmak kolaylaşmıştır. Araştırmanın üçüncü grubu olan YDA Park Avenue sosyal yaşam alanını kullanan bireylere ulaşmak içinse rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırma süreci doyma noktasına kadar devam ettirilmiş ve toplam 48 kişi ile görüşülmüştür. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre kentsel dönüşüm projesi katılımcılar tarafından genel anlamda başarısız olarak nitelendirilmektedir. Kentsel dönüşümün ilk muhatabı konumunda olan eski gecekondü sahipleri dönüşümün amacını ekonomik rant olarak

tanımlanmaktadır. Bu nedenle kendilerine sunulan yeni yaşam tarzlarını modern bir gecekondlu şeklinde ifade etmektedirler. Kentsel dönüşüm sonrasında bölgeye taşınan katılımcılar içinse dönüşüm projesi bölgenin konumu nedeniyle oldukça başarılıdır. Ancak dönüşümün daha adaletli şekilde gerçekleşmesinin gerektiğini de eklemektedirler. Son olarak kentsel dönüşüm sonrasında bölgenin dinamiklerine uygun yapılan sosyal yaşam alanını kullanan katılımcılar dönüşüm sonrasında bölgenin hareketliliğinin arttığını ve güvenle tesisleri kullanabildiklerini belirtmektedirler. Bu nedenle sosyal alanları kullanan kişiler kentsel dönüşümün bölge için oldukça yararlı olduğunu düşünmektedirler. Araştırma bulguları dikkate alındığında kentsel dönüşüm projesinde ekonomik kaygıların oldukça önemsendiği, buna ek olarak yeni çöküntü alanlarının oluştuğu tespit edilmiştir. Örneklemden hareketle kentsel dönüşüm projeleri fiziksel olarak yenilenmenin yanı sıra rant ve soylulaştırma gibi sonuçları da beraberinde getirebilmektedir. Sonuç olarak müstakil bir örnek olarak Mehmet Akif Ersoy ve YDA Park Avane konutları neoliberal kent politikaları açısından bir prototip olma hüviyetine sahiptir.

* Dr. Öğr. Üyesi Yahya Aydın danışmanlığında yürüten bu çalışma “2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Desteği Programı” kapsamında TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Sosyoloji, Kent Sosyolojisi, Soylulaştırma, Mekânsal Ayırışma, Kentsel Dönüşüm.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan “Farklı Paydaşlar Perspektifinden Kentsel Dönüşüm ve Soylulaştırma: Ankara, Yenimahalle Mehmet Akif Ersoy Mahallesi Örneği” adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	25.07.2023
Kabul Tarihi	14.08.2023
Yayın Tarihi	15.08.2023
Kategori	Sosyal ve Davranış Bilimleri, Sosyoloji ve Sosyal Bilimler
Araştırma Alanı	Sosyoloji
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempzyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/502
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	5. Oturum - 27 Ağustos 2023 Pazar 11:00 - 12:10
Telif Hakkı	© 2023 Hatice Kayıkcı - Yahya Aydın. Yazarlar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Kayıkcı, Hatice - Aydın, Yahya. “Farklı Paydaşlar Perspektifinden Kentsel Dönüşüm ve Soylulaştırma”. 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 45-48. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Urban Transformation and Gentrification from the Perspective of Different Stakeholders: The Case of Ankara, Yenimahalle Mehmet Akif Ersoy Neighborhood

Hatice Kayıkcı

 <https://orcid.org/0009-0005-3823-7892> | hkayikci6@gmail.com

Sociology Department Graduate, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Yahya Aydın

 <https://orcid.org/0000-0001-5082-0187> | yahyaaydin@aybu.edu.tr

Assist. Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Abstract

Urban transformation projects have been implemented throughout Turkey, especially in metropolitan cities, for many years to reuse the idle areas of cities. Neoliberal policies affect many areas and also affect cities and urban transformation policies in Turkey. In this context, it is possible to note that social disintegration with the concern of investment and where equal benefits are not observed during the urban transformation process. To investigate this situation, Mehmet Akif Ersoy Neighborhood, which was implemented in 2010 in Ankara Yenimahalle district, was examined. This project was realized in cooperation with Yenimahalle municipality and the private sector (YDA construction company). YDA Park Avenue Residences, which were built in the region because of urban transformation, deeply affected the social and economic dynamics of the region. This has negatively affected the living standards of the residents of the region. In addition, leaving Mehmet Akif Ersoy Residences allocated to the people of the region lacking in many services has already been insufficient in terms of providing any contribution that will raise the living standards of the people of the region whose lifestyles have changed. Through this research, it has tried to determine the social and economic outputs of urban transformation by making interviews with the participants who live in both sites and use the social facilities in the region. During the research process, the framework of the research was created with the literature research, and then the primary data were obtained with a semi-structured interview. The sample selection during the research process varied according to the research regions. The snowball sampling method was followed in YDA Park Avenue Residences and Mehmet Akif Ersoy Residences. Thanks to this method, it has become easier to reach the former squatter owners, who are among the residents of the region, especially in Mehmet Akif Ersoy Residences. A random sampling method was used to reach the individuals who use the YDA Park Avenue's public facilities, which is the third group of the research. The research process was continued until the saturation point and a total of 48 people were interviewed. The urban transformation project is generally considered unsuccessful by the participants. The former squatter owners, who are the first addressees of the urban transformation, define the purpose of the transformation as an investment. For this reason, they describe the new lifestyle offered to them as a modern shantytown. For the participants who moved to the region

after the urban transformation, the transformation project is quite successful due to the location of the region. However, they also add that the transformation should take place in a more equal. Finally, the participants who used the social facilities by the dynamics of the region after the urban transformation stated that the mobility of the region increased after the transformation, and they could use the facilities safely. For this reason, people who use social areas think that urban transformation is very beneficial for the region. Economic concerns are considered very important in the urban transformation project, and in addition to this, new collapsed areas are formed. Based on the case, urban transformation projects can bring results such as investment and gentrification as well as physical renewal. As a result, Mehmet Akif Ersoy and YDA Park Avenue residences as a single example have the identity of being a prototype for urban transformation projects in terms of neoliberal urban policies.

* This study, conducted under the supervision of Dr. Yahya Aydın, was supported by TÜBİTAK within the scope of “2209-A University Students Research Support Program”.

Keywords

Sociology, Urban Sociology, Gentrification, Spatial Segregation, Urban Transformation.

Ethical Statement This paper is a summary of the study titled “Urban Transformation and Gentrification from the Perspective of Different Stakeholders: The Case of Ankara, Yenimahalle Mehmet Akif Ersoy Neighborhood” presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.

Type Conference Proceeding

Received 2023-07-25

Accepted 2023-08-14

Published 2023-08-15

Category Social and Behaviour Sciences, Sociology & Social Sciences

Research Area Sociology

Conference :

Title The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences

Web <https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/502>

Location & Date Online - August 26-31, 2023

Sponsor Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association

Proceeding Session Session 5 - August 27, 2023, Sunday 11:00 - 12:10

Copyright © 2023 Hatice Kayıkcı - Yahya Aydın. The authors retain the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.

License

Publisher Oku Okut Press

Citation Kayıkcı, Hatice - Aydın, Yahya. “Urban Transformation and Gentrification from the Perspective of Different Stakeholders: The Case of Ankara, Yenimahalle Mehmet Akif Ersoy Neighborhood”. *The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts*. ed. Abdullah Demir. 45-48. Ankara: Oku Okut Press, 2023. <https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54>